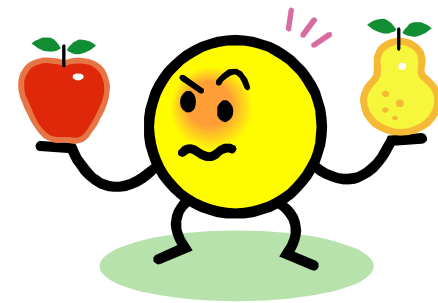

**ЕКСТЕРНА ПРОВЈЕРА ПОСТИГНУЋА
УЧЕНИКА У
НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА 5. РАЗРЕД**

Циљ:

- утврђивање степена остварености очекиваних исхода дефинисаних наставним програмом предмета српски језик,
- навикавање ученика на рјешавање низа задатака објективног типа, поштовање правила и прописане процедуре,
- утврђивање способности ученика за рјешавање одређених типова задатака,
- повећање објективности вредновања постигнућа ученика и упоређивање постигнућа на овом вредновању и оцјеном из српског језика.

- Провјера постигнућа ученика вршена је низом задатака објективног типа који су формулисани у складу са захтјевима наставног програма.
- Захтјеви у задацима се односе на исходе у настави српског језика у 5. разреду и кључна знања из српског језика која ученик петог разреда треба да има

Низом задатака објективног типа провјеравани су исходи учења:

- разумије прочитано, анализира и уочава особине ликова у књижевном тексту, зна којој књижевној врсти припада текст(басна),пише поуку (поруку),
- управни говор,
- разумије прочитано, анализа и процјена ликова
- стих и строфа,
- уочава реченице у којој су велика слова правилно написана(властито име),
- писање датума,
- субјекат,
- именице,
- предикат,
- ријечи супротног значења,
- творба придјева од глагола и именица,

- разумије прочитано, (реченица која одговара опису шуме у прољеће),
- значење ријечи у реченици,
- разврстава ријечи на именице, глаголе и придјеве,
- глаголска времена,
- реченице по значењу и облику,
- идентификује глаголе у садашњем времену и стављање у одређеном лицу и времену,
- писање рјечице не уз глаголе, придјеве и именице,
- писање скраћеница

Узорак

број	Република Српска	Регија Бањалука
школа	40	17
одјељења (група)	134	50
ученика	1112	423

КРИТЕРИЈИ ПОСТИГНУЋА

Ниво постигнућа	Ознака нивоа постигнућа	Број освојених бодова
Не задовољава	НЗ	мање од 45 %
Низак ниво постигнућа	ННП	45 % - 54 %
Средњи ниво постигнућа	СНП	55 % - 74 %
Висок ниво постигнућа	ВНП	75 % - 100 %

Регија Бањалука - преглед резултата на нивоу школа

Р.Б.	Основна школа	%	Оцј.из ср.јез.	Оцј. задац.	Разлика
1.	„Н. Пивашевић“ Стара Дубрава	76,93	4	4	0
2.	„Дринић“ Дринић	74	4,66	3,71	0,95
3.	„С.Сава”Г.Смртићи	73,35	3,21	2,97	0,24
4.	„Данило Борковић” Градишка	72,88	4,40	3,67	0,73
5.	„В.Караџић”Живинице	71,92	3,52	3,55	0,03
6.	„В.Илић”Крупа на Врбасу	71,67	3,4	3,65	0,25
7.	„Вук Караџић” Језеро	70,50	3,87	3,52	0,34
8.	„Милан Ракић”Карановац	69,13	3,97	3,43	0,53
9.	„Петар Кочић” Ситница	69	4,1	3,39	0,71
10.	„Д. Максимовић” Рибник	68,06	3,91	3,42	0,49

Регија Бањалука - преглед резултата на нивоу школа

Р.б.	Основна школа	%	Оцј. ср.јез.	Оцј. задац	Разли ка
11.	„Станко Ракита” Врбања	67,7	4,17	3,47	0,70
12.	„М.Антић” Бистрица	65,85	3,92	3,26	0,66
13.	„М.Бојић” Поткозарје	65,72	3,7	3,13	0,57
14.	„М.Селимовић” Насеобина Лишња	63,85	3,74	2,67	1,07
15.	„Вук Караџић” Ситнеши	60,20	4,42	3,35	1,07
16.	„Петар Кочић” Шипраге	56,58	3,8	2,61	1,19
17.	„Петар Кочић” Имљани	55,85	4,6	2,99	1,61
УКУПНО		68,55	3,96	3,34	0,62

- Најуспјешнији су били ученици ОШ „ Н. Пивашевић ” Стара Дубрава 76,93 % -висок ниво постигнућа,
- Ученици су на екстерној провјери постигнућа остварили исту средњу оцјену као и остварену средња оцјена из српског на крају првог полугодишта(4).
- Највећа разлика средњих оцјена је у ОШ „ Петар Кочић” Имљани и износи 1,61.

Број одјељења по нивоима постигнућа регија Бањалука

Ниво постигнућа	Школска 2013/14		Школска 2014/15	
	број одјељ.	%	број одјељ.	%
не задовољава (мање од 45 %)	2	5,55	9	18
низак ниво (45 % - 54 %)	13	23,21	3	6
средњи ниво (55 % - 74 %)	37	66,07	24	48
висок ниво 75 % - 100 %	4	7,14	14	28
Укупно	56	100	50	100

Број ученика по нивоима постигнућа

Ниво постигнућа	Школска 2013/14		Школска 2014/15	
	број ученика	%	број ученика	%
не задовољава (мање од 45 %)	171	19,08	54	12,76
низак ниво (45 % - 54 %)	146	16,29	33	7,80
средњи ниво (55 % - 74 %)	351	39,17	128	30,26
висок ниво 75 % - 100 %	228	25,45	208	49,17
Укупно	896	100	423	100

Постигнућа ученика по задацима

Редни број задатка	%	Ниво постигнућа
1.	56,24	СНП
2.	72,57	СНП
3.	81,30	ВНП
4.	95,9	ВНП
5.	59,96	СНП
6.	69,20	СНП
7.	64,60	СНП
8.	60,56	СНП
9.	60,30	СНП
10.	77,42	ВНП
11.	70,68	СНП
12.	46,00	ННП
13.	89,70	ВНП
14.	77,80	ВНП
15.	79,19	ВНП

Редни број задатка	%	Ниво постигнућа
16.	69,39	СНП
17.	52,89	ННП
18.	77,30	ВНП
19.	70,04	СНП

Укупно	%	Ниво постигнућа%
Десет задатака	52,63%	СНП
Седам задатака	36,84%	ВНП
Два задатка	10,53%	Н Н П

Задаци ријешени на високом нивоу постигнућа

Ранг	%	Редни бр. задатка	Наставни садржај
1.	95,9	4.	стих и строфа
2.	89,7	13.	значење ријечи
3.	81,3	3.	разумијевање прочитаног
4.	79,19	15.	глаголска времена
5.	77,8	14.	разликовање именица, глагола и придјева
6.	77,42	10.	ријечи супротног значења
7.	77,3	18.	писање рјечице не уз глаголе и придјеве

Задаци ријешени на средњем нивоу постигнућа

Ранг	%	Редни бр. задатка	Наставни садржај
1.	72,75	2.	управни говор
2.	70,68	11.	творба придјева од глагола
3.	70.04	19.	писање скраћеница
4.	69,39	16.	реченице по значењу и облику,
5.	69.20	6.	писање датума
6.	64.6	7.	субјекат
7.	60,56	8.	именице
8.	60,30	9.	предикат
9.	59,96	5.	употреба великог слова
10	56,24	1.	анализа прочитаног (анализира и уочава особине ликова у књижевном тексту), зна којој књижевној врсти припада текст(басна),пише поуку (поруку) приче

Низак ниво постигнућа

Ранг	%	Редни број задатка	Наставни садржај
1.	52,89	17.	глаголи у садашњем времену и стављање у одређено лице и вријеме.
2.	46,00	12.	одређивање реченице која одговара опису шуме у прољеће

Укупна постигнића по регијама

регија	бр. шк.	бр. од.ј	бр уч.	%	ниво пост.	оц.1. Пол.	Оц. зад.	Раз.
Бањалука	17	50	423	68,55	СНП	3,96	3,34	0,62
Добој	9	28	289	59,86	СНП	4,07	3,08	0,99
Приједор	6	26	159	58,49	СНП	3,89	3,11	0,78
Бијељина	5	22	228	60,28	СНП	3,72	3,13	0,59
Херце.и сар. – ром.	3	8	43	63,1	СНП	4,35	3,16	1,19
Укупно	40	134	1112	64,94	СНП	4	3,16	0,84

Број ученика по нивоима постигнућа на нивоу Републике Српске

Ниво постигнућа	Школска 2013/14 год.		Школска 2014/15. год.	
	број уч.	%	број уч.	%
не задовољава (мање од 45 %	371	22,49	226	20,32
низак ниво (45 % - 54 %)	362	15,88	123	11,1
средњи ниво (55 % - 74 %)	623	37,78	375	33,72
висок ниво 75 % - 100 %	393	28,83	388	34,90
Укупно	1649	100	1112	100

Број одјелења по нивоима постигнућа на нивоу Републике Српске

Ниво постигнућа	Школска 2013/14		Школска 2014/15	
	број одјелъ.	%	број одјелъ.	%
не задовољава (мање од 45 %	19	13,66	20	14,92
низак ниво (45 % - 54 %)	28	19,42	19	14,18
средњи ниво (55 % - 74 %)	82	58,99	71	52,98
ВИСОК НИВО 75 % - 100 %	11	7,91	24	17,91
Укупно	139	100	134	100

Укупна постигнућа ученика по задацима

Редни број задатка	%	Ниво постигнућа
1.	52,93	ННП
2.	66,91	СНП
3.	73,83	СНП
4.	94,22	ВНП
5.	57,37	СНП
6.	61,34	СНП
7.	53,36	ННП
8.	52,23	ННП
9.	51,03	ННП
10.	69,54	СНП
11.	61,94	СНП
12.	45,54	ННП
13.	88,5	ВНП
14.	74,3	СНП
15.	64,7	СНП

Бр.	%	Ниво постигнућа
16.	56,36	СНП
17.	40,66	НЗП
18.	75,5	ВНП
19.	64,78	СНП

- У највећем броју задатака 10 или 52,63% остварен је средњи ниво постигнућа,
- у три или 15,79% задатака остварен је високи ниво постигнућа,
- у пет или 26,31% задатака остварен је ниски ниво постигнућа и
- у једном или 5,26% задатка остварен је ниво постигнућа не задовољава.

- **Средњи ниво постигнућа:**
- у другом задатку (управни говор),
- трећем (разумијевање књижевног текста),
- петом (употреба великог слова),
- шестом (писање датума),
- десетом (ријечи супротног значења),
једанаестом (творба придјева од именица и глагола),
- четрнаестом (разликовање именица, глагола и придјева),
- петнаестом (глаголска времена),
- шеснаестом (реченице по значењу и облику) и деветнаестом (писање скраћеница).

- **Значајан успјех - високи ниво постигнућа ученици су постигли у четвртом (највећи проценат 94,22% појам стих и строфа).**
- **у 13. (значење ријечи) и**
- **18. задатку (писање рјечице не уз глаголе и придјеве).**

- Ниски ниво постигнућа остварен је
- у првом задатку (разумијевање прочитаног, анализа и процјена ликова, поука приче и басна као књижевна врста), седмом (субјекат),
- осмом (именице),
- деветом (предикат)
- и 12. (одређивање реченице која одговара опису шуме у прољеће).
- Ниво не задовољава остварен је у 17. задатку (идентификовање глагола у садашњем времену и стављање у одређеном лицу и времену)

ЗАДАЦИ РЈЕШЕНИ С НАЈВИШЕ И НАЈМАЊЕ УСПЈЕШНОСТИ

1. Најуспјешније ријешени задаци

ранг	%	ред.бр. задатка	наставни садржај	ниво постигнућа
1.	94,22	4.	стих и строфа	ВНП
2.	88,5	13.	значење ријечи	ВНП
3.	75,5	18.	писање рјечице не уз глаголе и придјеве	ВНП

2. НЕУСПЈЕШНО РИЈЕШЕНИ ЗАДАЦИ

ранг	%	ред.бр. задатка	наставни садржај	ниво постигнућа
1.	45,54	12.	реченица која одговара опису шуме	ННП
2.	40,66	17	глаголи у презенту и писање у одређеном времену и лицу	НЗП

Закључак и препоруке

- Екстерном провјером постигнућа ученика из српског језика у Републици Српској је обухваћено 1112 ученика петог разреда распоређених у 134 одјељења из 41 основне школе.
- На републичком нивоу стварен је средњи ниво постигнућа или 65,24%.

- Објективност мјерења степена остварености исхода учења, може бити спорна (различити приступ испитном поступку, као и самом начину бодовања (0,5 бодова за рјешења неког од задатака, иако то кључем није предвиђено).
- Просјечна оцјена, коју су ученици остварили на задацима објективног типа мања је за 0,84 од просјечне оцјене из српског језика на крају првог полугодишта. (на задацима је 3,16 а на крају првог полугодишта 4).

- **Најуспјешније рјешавани задаци препознавања и чињеничног знања, а мање успјешни у задаци којим се тражило разумијевање, схватање, логичко закључивање и примјена наученог.**

Средњи ниво постигнућа:

- **остварен је у другом задатку (управни говор),**
- **трећем (разумијевање књижевног текста),**
- **петом (употреба великог слова),**
- **шестом (писање датума),**
- **десетом (ријечи супротног значења),**
- **једанаестом (творба придјева од именица и глагола),**
- **четрнаестом (разликовање именица, глагола и придјева),**
- **петнаестом (глаголска времена),**
- **шеснаестом (реченице по значењу и облику) и**
- **деветнаестом (писање скраћеница)**

- **Високи ниво постигнућа остварен је у четвртом (појам стих и строфа-највећи проценат 94,22%)**

13. (значење ријечи) и

18. задатку (писање рјечице не уз глаголе и придјеве).

Ниски ниво постигнућа

- први задатак (разумијевање прочитаног, анализа и процјена ликова, поука приче и басна као књижевна врста),
- седми (субјекат),
- осми (именице),
- девети (предикат) и
- 12. (одређивање реченице која одговара опису шуме у прољеће).

- Најслабији резултат (**ниво не задовољава**) остварен је у 17. задатку (идентификовање глагола у садашњем времену и стављање у одређеном лицу и времену-примјена знања о глаголским временима)
- Резултати екстерне провјере постигнућа српског језика указују да су ученици у већини случајева одговорили на питања која потенциру чињенична знања и репродукцију а мање су били успјешни када су рјешавали задатке који захтијевају анализу, синтезу, уопштавања, логичко и критичко промишљање, закључивање.

- Развој способности анализе, синтезе, уопштавања, логичког и критичког промишљања, закључивања и примјене, треба да буде приоритет у настави
- Анализом оцјена које су ученици отварили у настави српског језика и оних остварен на задацима објективног типа увиђамо значајнија одступања у великом броју случајева што говори у прилог неускађености оцјена и стварног постигнућа ученика.

- Објективнији приступ праћења и вредновања постигнућа ученика треба бити тема стручних актива наставника разредне наставе.
- Остварени резултати екстерне провјере постигнућа ученика у настави српског језика указују да се организацијом и реализацијом наставе српског језика у већини случајева потенцирају чињенична знања и репродукција, а рјеђе развој способности анализе, синтезе, уопштавања, логичког и критичког мишљења, закључивања и примјене.

- Развој способности анализе, синтезе, уопштавања, логичког и критичког промишљања, закључивања и примјене, треба да буде приоритет у настави свих наставних предмета, па и у настави српског језика.